

Världsböndagsprogram för barn

Surinam: "Allt Gud skapat är mycket gott!"

Världsböndagen

Världsböndagen firas i hela världen den första fredagen i mars månad. Kvinnor i olika länder turas om att skriva programmet till en bön- och offergudstjänst och använder även detta tillfälle till att berätta om sitt land. Ett speciellt material för barngrupper ingår alltid.

Detta är en bearbetad version av 2018 års barn gudstjänst. Det kommer från Surinam i Sydamerika och har temat "Allt Gud skapat är mycket gott". Böndagskollekt hjälper unga kvinnor i fattiga länder att gå i skola och utbildas så att de kan försörja sina familjer. Pengarna sätts in på Världsböndagens konto **40 47 22-1**.

Hör gärna av er med kommentarer och rapporter om hur ni använt materialet! Vi välkomnar synpunkter på hur programmet kan förbättras!

Böndagskommittén

Bakgrund

Programmet för barn är planerat för barn mellan 4 och 13 år. Du kan inbjuda en tonåring eller vuxen att leda programmet som berättare och fem barn som ska representera den etniska mångfalden i Surinam.

Tokoro (urfolksflicka) bär ett rytminstrument (maracas), **Kwane** (maroonpojke) bär en skål invirad i en duk, **Li-ang** (kinesisk flicka) bär en påse med läskflaskor, **Vioresh** (indisk pojke) bär ett rytminstrument (trumma eller tabla), **Samanie** (javanesis flicka) bär en korg övertäckt med en duk. Fem andra barn medverkar med bön.

Om möjligt, reservera tre områden i rummet för pjäsen. Gör en särskild dekoration eller skylt för att markera platserna så att man ser vad de är: *Kwames gårdsplan*, *Kinesisk affär*, *Söndagsskola*.

Förberedelser

Lägg en svart duk som ska symbolisera mörker på ena halvan av ett bord och en blå duk som ska symbolisera havets vatten på den andra halvan. Ställ fram en tom glasskål på den svarta duken för att visa att jorden var tom och mörk. På den blå duken ställs en tom glasskål med ett värmeljus inuti för att visa ljuset (sol, måne, stjärnor) som Gud skapade. För att visa på gränsen mellan havet och jorden lägger man sand på kanten av den blå duken. Placera frön, blomblad, utklippta djur eller leksaksdjur på sanden. På den blå duken placeras djur som lever i havet (utklippta bilder eller leksaksdjur).

Tillverka enkla mobiler med fåglar eller fjärilar och häng upp i rummet. Gör en båge av böjligt trä eller ett plaströr och böj det över den blå duken och fäst det vid bordsbenen. Gör fåglar eller fjärilar (av papper och fjädrar) och häng på pinnen/röret. Flera pysselaktiviteter finns på sid 4.

En surinamesisk flagga kan fästas vid duken på bordets framsida. Eller häng upp ballonger eller girlander i Surinams färger (grön, vit, röd och gul).

Bibelberättelsen

Huvudbibeltexten är Genesis 1:1-31. Förbered i förväg materialet som behövs för varje deltagare.

Material: Ca 2 meter tyg. Det vita tyget föreställer ljuset; svart tyg mörkret; och det ljusblå havet. Några trädgrenar, växter och blommor (verkliga eller bilder); mjukisdjur; och bilder av solen (gul) och månen (vit).

Träna in pjäsen med barnen i förväg. Anvisningar i *kursiv* stil inom parentes.

Engagera åhörarna i bibelberättelsen. De kan till exempel placera djurbilder på en vägg eller tavla. De kan imitera djurens läten och nämna några av djuren som skapades.

Interaktiv frågetävling

Material: Förbered kvadratiska kort av rött och grönt papper. Rött betyder "fel" och grönt "rätt". Utarbeta några frågor om rätt och fel i vår attityd till Guds skapelse.

Målet är att barnen ska lära sig vad som är bra och dåligt för miljön och vilken inverkan olika attityder har. Till exempel: *Kastar vi bananskal i komposten?* (Ett grönt kort hålles upp). *Varför bör vi göra detta?* (Låt barnen svara.) *När vi äter i bilen, kastar vi då ut skräpet genom fönstret?* (Ett rött kort ska hållas upp). *Vad kan vi göra med det i stället?* (Låt barnen svara.) *När vi har druckit ur en läsk kastar vi burken eller flaskan i en papperskorg?* (Rött kort). *Vad kan vi göra i stället?*

Barnens program

Sång (*Temasången för barnens gudstjänst, "Mi moi kondre" finns att ladda ner från hemsidan svekumeniskakvinnor.se/ varldsbondagen.*)

Välkomstord, bön

Berättaren: Surinam ligger på norra delen av Sydamerika vid Atlantkusten. Surinams grannländer är Franska Guayana, Brasilien och Guayana. I Surinam finns barn av olika ursprung. De kan vara urfolk, afrikanska ättlingar, kineser, kreoler, holländare, indier och javaneser. (*Visa temaaffischen målad av Alice Pomstra-Elmont*). Även om Surinams officiella språk är holländska, så är det mest vanliga språket för alla surinamesiska, men varje grupp talar också sitt eget modersmål.

Idag ska vi presentera några av våra folkgrupper för er. Vi börjar med urfolken, för de var de första invånarna i Surinam. De flesta av dem bor i regnskogen där de lever av jakt, fiske och odling. Några av dem har flyttat till landets huvudstad, Paramaribo, där de går i skolan. Får jag presentera Tokoro.

Tokoro: Hej, jag heter Tokoro. Jag är 8 år gammal. När jag var 6 år, flyttade jag med mina föräldrar från det inre av landet till Paramaribo, så att jag kunde få gå i skolan. I inlandet finns det inte skolor överallt och vi får ofta gå långa vägar för att komma dit. Men det är fullt i skolorna i stan. Ibland finns det inte tillräckligt med bord, stolar och böcker för alla elever. Ändå gillar jag skolan väldigt mycket.

Barn 1: Låt oss be. Vi tackar dig, Herre, för vi tycker om att lära oss saker. Vi ber att undervisning ska bli tillgänglig för alla barn överallt i vårt land och på varje nivå.

Berättaren: Tokoro går till kyrkan varje vecka. Denna vecka firas en särskild dag, Världsböndagen. Detta händer varje år. Då får vi höra om barn från ett speciellt land. I år ber vi med barnen i Surinam. Tokoro vill gärna inbjuda sina vänner att gå med henne till kyrkan. Idag har hon bjudit in Kwame, en maroonsk pojke.

Kwames familj bodde i ett maroonskt samhälle i regnskogen, i Surinams inland. På den tiden var regnskogen och floderna inte

förgiftade. Men hans familj fick fly till huvudstaden för att komma undan den väpnade konflikten i inlandet.

(*Kwame och Tokoro kommer fram med en skål invirad i en sjal.*)

Tokoro: Hej, Kwame. *Fa waka?* Hur mår du? Vad har du där?

Kwame: Detta är afdi-soppa till festen. Det är soppa på viltkött och kassavabollar som vi marooner gillar väldigt mycket. I inlandet brukade vi äta det med fisk från floden. Det är verkligen gott!

Tokoro: Cool! Jag hörde mina föräldrar säga att det finns guld i inlandet.

Kwame: Ja! Men i min by är man bekymrad över att gruvarbetarna vaskar guld med kvicksilver i floden. Det förgiftar våra floder. Vi behöver berätta för alla om detta, så att de slutar med att göra så.

Tokoro: Det är dåligt för floden, fiskarna och även för oss. Jag ska hjälpa dig och berätta för andra.

Barn 2: Låt oss be. Vi ber Gud om skydd för skogarna, floderna, fiskarna och mineral som finns på jorden. Hjälp oss att lära oss hur vi kan handskas med dem utan att förstöra dem.

Berättaren: Tokoro och Kwame går iväg till den kinesiska affären. Där kommer Liang ut med en påse med läsk i plastflaskor. Liang är en kinesisk flicka. Butiken som ägs av hennes pappa tillhörde hennes gammelfarfar, som för länge sedan kom för att arbeta i kustområdet i Surinam.

Tokoro: Hej, Liang, vi har kommit för att ta dig med till festen. Vad tar du med dig till Världsböndagsfirandet?

Liang: Hej, Tokoro, hej, Kwame. Jag tar med mig läsk, men jag måste ta med mig plastflaskorna tillbaka. Mina vänner och jag samlar flaskor för vår skola. Flaskorna hämtas upp med lastbil och skickas till en återvinningsfabrik. Där strimlas de till småbitar för att användas igen.

Kwame: Jag har hört att i en del länder betalar man pant för flaskor och burkar, pengar som man får tillbaka när man lämnar tillbaka dem i butiken. Så är det inte hos oss, men låt oss rensa våra gårdar och gator från plastflaskor!

Barn 3: Låt oss be. Gud, hjälp oss att förhindra sjukdomar i våra samhällen genom att hålla våra gator och gårdar rena från skräp och bortkastad plast.

Berättaren: Just när de tre barnen ska gå, ser de två av sina vänner. Det är Viresh, en indisk pojke, och Samanie, en javanesisk flicka. Deras förfäder kom också för att arbeta i Surinam. Båda barnen har saker med sig.

Tokoro: Hej, Viresh och Samanie. Vad har ni där?

Viresh: Detta är en trumma

från Indien, som jag ska spela på vid gudstjänsten.

Samanie: Jag har med mig "baka bana" (stekt banan), som jag ska ta med till Världsböndagsfirandet. Min *simba*, mormor, har gjort dem. Vad ska ni ta med er?

Tokoro: Jag har två maracas! Jag ska spela på dem när vi sjunger. Nu går vi så vi inte kommer försent.

Barn 4: Låt oss be. Tack, Gud, för att vi kan vi leva i fred med varandra trots våra olikheter i religion, folktilhörighet och kultur.

Sång

Berättaren: Tokoro, Kwame och Liang kommer till kyrkan och hälsar på alla som är där. De ställer sina medhavda godsaker på ett bord och sitter ner. Idag handlar Världsböndagsfirandet om att "Allt som Gud skapat är mycket gott!". Låt oss lyssna till en bibelberättelse om skapelsen från Första Mosebok kapitel 1.

"I begynnelsen skapade Gud himmel och jord. Jorden var öde och tom. (Två barn tar några steg framåt. De håller den svarta duken stadigt i de fyra hörnen och rör den snabbt upp och ner. En blå duk som symboliserar havet bredes ut på golvet av två andra barn.)

Och Guds Ande svävade över vattenmassan. (Barnen rör den svarta duken upp och ner.) Över vattnen fanns ett djupt mörker. (Den svarta duken hålls stilla ovanför den blå.) Då sade Gud: "Låt det bli ljus." (Barn håller den vita duken ovanför vattnet.) Och då blev det ljust. Gud såg att ljuset var gott. Gud var nöjd med det och skiljde ljuset från mörkret. Gud kallade ljuset dag och mörkret natt. Det var den första skapelsedagen.

Sedan skapade Gud haven, och mellan haven skapade Gud land, och på land alla sorters träd och växter. (Haven illustreras av barn som rör den blå duken så att det ser ut som vågor. Andra håller växter och trädgrenar.) Och Gud var nöjd, för Gud såg att det var gott.

Gud talade och allting hände just på det sätt som Gud ville ha det. Gud behövde ingenting annat för att göra sin underbara skapelse. Gud är god och kärleksfull och vill att vi ska visa vår tacksamhet: "Tack, Gud, för alla vackra saker som du har gjort för oss." Ska vi säga det tillsammans? "Tack, Gud, för alla vackra saker som du har gjort för oss."

Sedan lät Gud ett strålende ljus lysa på dagen och kallade det sol (Ett barn håller upp en bild av solen.) och på natten en strålende måne. (Ett barn håller upp en bild av månen.) På himlen satte Gud upp miljoner av blinkande stjärnor. (Ett barn håller upp en bild av stjärnorna.) Och så började världen.

Sedan fyllde Gud haven med fisk, kravlande krabbor, hajar, valar och andra djur. Ovanför land fyllde luften av flygande fåglar, fjärilar, bin och fladdermöss. (Bilder av dessa djur placeras på väggen.) Gud såg på dem med glädje och välsignade dem. Kan du också nämna några fåglar och fiskar? Hur låter de? (Låt barnen svara.) Gud skapade dem alla. Gud sade till dem: Föröka er, se till att ni blir fler och fyll upp jorden.

På den femte dagen gjorde Gud alla slags vilda djur, boskapsdjur och kräldjur. (Hästar, elefanter, giraffer, getter, hundar, höns, och kor etc placeras på ett stort bord eller sättes upp på väggen.) Och Gud såg att det var gott och Gud var nöjd.

På den sjätte dagen skapade Gud också något vackert. Gud sade: "Låt oss göra människan som ska ta hand om allt liv på jorden, i luften och i haven." Och Gud skapade oss, barnen i världen. Och vi är alla så olika varandra. Och Gud älskar oss alla. Låt oss se på varandra och säga "Allt Gud skapat är mycket gott!" (Låt barnen att upprepa denna handling och avsluta med en stor

kram.) "Allt Gud skapat är mycket gott!"

På den sjunde dagen vilade Gud. Allting som finns, människorna och naturen har Gud att tacka för sitt liv. Gud välsignade alla levande varelser och förklarade att natur och djur är goda. Låt oss nu tacka Gud för Guds godhet, välvilja och kärlek.

Barn 5: Gud, vi tackar dig för den vackra värld som du har gett oss. Förlåt oss när vi inte tar hand om den på rätt sätt, och när vi inte visar kärlek till våra medmänniskor. Hjälp oss att leva i harmoni med miljön och naturen, och att inspirera våra vänner att göra likadant.

Kollekt: Samla in kollekten under sång och be och tacka för den därefter.

Sång: Välj en lämplig sång som avslutning på programmet.

Avslutande bön: Låt oss tillsammans be den bön som Jesus har lärt oss. (Man kan låta en grupp barn läsa bönen på svenska och en annan grupp på surinamesiska. Uttalet liknar svenskan. Betonade stavelser har försetts med accent '.)

Wi Táta na hémel!

Wi Táta na hémel! Yu nén mu de Sánta!

Yu kóndre mu kón! Yu wáni mu go dóro na grontápu, so léki na hémel!

Gi wi tidé da nyányan fu wí!

**Gi wi pardón fu den ogrí, di wi dú,
so léki wi tu de gi pardón na den súma,
dísi du wi ogrí!**

No méki wi kon na ini tési!

Ma púru wi na da ogríwan!

Bikási ala kóndre de fu Yú,

én ala tránga nánga glóri de fu Yú, têgo. Amen

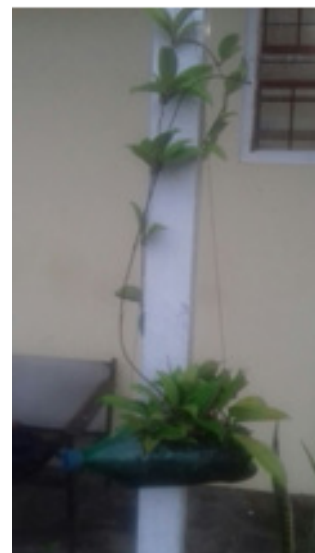
Pyselaktivitet:

Påminn barnen om hur viktigt det är att vårda Guds skapelse. Plastflaskor (t ex stora saftflaskor) kan förvandlas till blomkrukor (äldre barn) eller förvaringsburkar (yngre barn).

Material: Stora plastflaskor (ca 1,5 l), starka snören eller garn (ca 150 cm långa), tuschpennor, saxar. Jord och frön till blomkrukorna, blommor, löv, frön, klister, tejp eller klammerapparat för burkarna.

Hängande blomkruka (för utomhusbruk): Rita en rektangel längs ena långsidan på flaskan och klipp ut. Gör två hål intill hålet, ett mitt på vardera kortsidan. Trä snöret/tråden genom hålen och knyt ihop med en knut upptill. Gör några hål i botten av flaskan för avrinning. Fyll krukorna med jord och plantera frön.

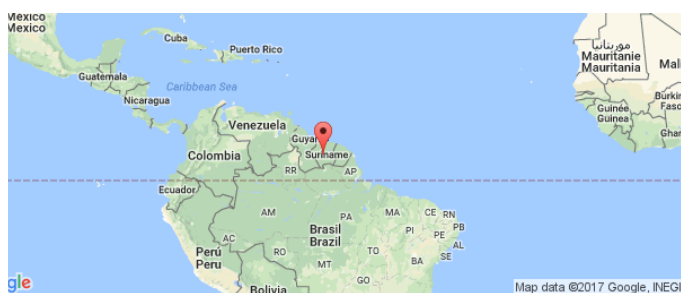
Förvaringsburk: Klipp av en plastflaska 10-15 cm från botten. Låt barnen dekorera burken med blad, blommor eller frön med hjälp av klister, tejp eller klamrar.

Bakgrundsinformation om Surinam

FAKTA OM SURINAM

- Läge:** Nordöstra Sydamerika
Invånare: ca 540 000, varav 90% bor längs Atlantkusten. Stor etnisk mångfald
Landyta: 163 820 km², varav 94% täcks av tropisk regnskog
Medeltemperatur (dagtid): 27,1° C
Historia: Nederländsk koloni 1667-1975
Statsskick: Republik
Religion: Kristna 48,4%, hinduer 22,2%, muslimer 13,8%
Naturtillgångar: timmer, vattenkraft, fisk, kaolin, räkor, bauxit, guld

VÄRLDSBÖNDAGENS ADRESS:

Världsböndagen/SEK

Box 14038,

167 14 BROMMA

tel: 08-453 68 04

e-post: sek@ekuc.se

hemsida:

www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen

Plusgiro: 40 47 22-1

Swish: 123 667 8650

LÄS MER om Världsböndagen i SEK:s kvartalsblad *Elsa* och på vår hemsida.

